

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบพฤติกรรมการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐเพื่อจัดทำ
มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบ
พฤติกรรมการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) 2) เพื่อกำหนดแนวทาง /
มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้แก่ อปท. 3) เพื่อนำแนวทาง / มาตรการ
ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไปทดลองนำร่องใช้กับ อปท. อย่างน้อย 2 แห่ง พื้นที่
ศึกษาได้ทำการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ภาคเหนือจำนวน 5 แห่ง ซึ่ง
เป็นไปตามเกณฑ์ที่ อปท. นั้น จะต้องเคยได้รับรางวัลการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (good
government) และสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย ประกอบด้วย เทศบาลนครเชียงราย
องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม (อบต.ห้วยม) เทศบาลตำบลบ้านกลาง เทศบาลตำบลเกาะ
คา และองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว (อบต.ดอนแก้ว) ระเบียบวิธีการเป็นการศึกษา
เชิงคุณภาพ (Qualitative Study) โดยประยุกต์ใช้แนวทางการวิจัยปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม
(Participatory Action Research) และคัดเลือก อบต.ดอนแก้ว กับ อบต.ห้วยม เป็นพื้นที่นำ
ร่อง เพื่อกำหนดแนวทาง/มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ผลการศึกษา รูปแบบ(วิธีการ) พฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชันใน อปท. มีหลายวิธีการ
เช่น ฝ่าฝืนระเบียบ เล่นพรรคเล่นพวก เบียดบังทรัพย์สินของทางราชการ มีผลประโยชน์
ซ้อนทับ ปลอมแปลงเอกสาร และข่มขู่เรียกสินบน ส่วนสาเหตุมาจากหลายปัจจัย ทั้งปัจจัย
ส่วนบุคคล ระบบอุปถัมภ์ กฎหมายที่มีช่องโหว่ และการแสวงหาผลประโยชน์ของฝ่าย
การเมือง ซึ่งในพื้นที่ อปท. ที่ศึกษา พบว่า มีกิจกรรมที่ดีอันเป็นการช่วยลดพฤติกรรม
การทุจริตคอร์รัปชัน หลายประการ เช่น โครงการธนาคารความดีเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทำ
ความดี การจัดตั้งศูนย์ร้องเรียนการทุจริต การมีกลุ่มอาสาสมัครป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริต และการบันทึกเจตนาธรรมณ์ต่อต้านการทุจริต นับเป็นการแสดงให้เห็นว่า พื้นที่ อปท. ที่

โครงการศึกษารูปแบบพฤติกรรมการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
เพื่อจัดทำมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๔

ศึกษา มีผลการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและความโปร่งใสที่โดดเด่นอันมีผลต่อการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน

ส่วนการกำหนดแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้แก่ อบต. พบว่า อบต. ในพื้นที่ทดลอง โดย อบต.ดอนแก้ว กำหนดแนวทางเพื่อทำกิจกรรมโรงเรียนธรรมาภิบาล เพื่อให้ประชาชนเรียนรู้และมีบทบาทในการมีส่วนร่วมตรวจสอบ กิจกรรมส่งเสริมคนดีศรีดอนแก้ว กิจกรรมปฏิญาณดอนแก้ว และกิจกรรมสภาประชาชน สำหรับ อบต.ห้วยวังม เสนอแนวทางจะจัดกิจกรรมโดยมีข้อกำหนดเกณฑ์ความโปร่งใสในธรรมาภิบาลที่ดี จัดทำศูนย์ข้อมูลข่าวสารประจำหมู่บ้าน กิจกรรมปลูกจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี และจัดตั้งอาสาสมัครความโปร่งใส

สำหรับการจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) กับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (National Anti – Corruption Commission (NACC), Thailand) ได้กำหนดมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไว้ โดย อบต.ดอนแก้ว มี 3 มาตรการ ได้แก่ 1) มาตรการเพชรธรรมาภิบาล 2) มาตรการองค์กระบบเปิด (open system) หรือ ดอนแก้วโปร่งใส 3) มาตรการคนดีศรีดอนแก้ว และ อบต.ห้วยวังม มี 4 มาตรการ ได้แก่ 1) มาตรการธรรมาภิบาล ภายใต้เมนูความดี “คนดี มีส่วนร่วม สร้างความโปร่งใส ไร้ทุจริต” 2) มาตรการคณะกรรมการธรรมาภิบาล อบต.ห้วยวังม 3) มาตรการศูนย์ข้อมูลข่าวสารประจำหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน 4) มาตรการประกาศปฏิญาณ อบต.ห้วยวังม โดยเสนอแนะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ นำมาตรการดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตน

Abstract

The objectives of the study on 'The Form of Corruption in Governmental Organization in the Measurement to Prevent and Eliminate Corruption' are 1) to learn about the forms of corruptions in local administrative organizations (LAOs), 2) to determined the practice/measurement in preventing and eliminating corruptions for LAOs' and to implement the practice/measurement in the pilot project with at least 2 LAOs from 5 LAOs in the north of Thailand. The selection of LAOs to be piloted is in accordance to some criteria- the selected LAOs must have been awarded for their good governance and must be willing to attend the study project. The 5 studied LAOs are the City Municipality of Chiang Rai, the Sub-district Administrative Organization (SAO) of Hua Ngom, the Municipality of Ban Klang, the Municipality of Koh Kha, and the SAO of Don Kaew. This study is a qualitative study that applies the participatory action research method. The SAO of Don Kaew and the SAO of Hua Ngom are the two LAOs selected as the piloted ones for the determination of practice/measurement for preventing and eliminating corruption.

The results from the research indicate that the corruptions in LAOs are in various forms such as the violation against rules and regulations, the use of connections, the embezzlement of governmental assets, the overlap of interests, the forgery of documents and the request for bribery. At the same time, it is also discovered that the factors that cause corruptions are personal factors, the connection and patronizing system, the leak of laws and the pursuance for interests by politicians. In the studied LAOs' areas, it is found that there ate many good activities that can reduce corruption such as the initiation of Goodness Bank to encourage people to do good deeds, to establish the Corruption Report Center, to establish the Voluntary Group for Preventing and Eliminating Corruption, and to

have the MOU concerning the resolution to act against corruptions. This reveals that the studied LAOs have carried out outstanding activities that promote people's participations and transparency of the LAOs. As for the determination of the practice for preventing and eliminating corruption in LAOs, it is discovered that LAOs in the piloted areas, especially the SAO of Don Kaew, carry out the Good Governance School activities in order to have local people learn about and participate in the monitoring of corruption. These activities are the Don Kaew's Good Citizen campaign, the Don Kaew Declaration campaign and the Civil Council of Don Kaew. As for the SAO of Hua Ngom, its activities include the Transparency Check criteria in Goodness Bank, the Information Center in each village, the Good Civil Creation campaign and the establishment of Transparency Volunteer.

According to the Memorandum of Understanding (MOU) with the National Anti-Corruption Commission (NACC), Thailand, the SAO of Don Kaew has three measurements to prevent and eliminate corruption, namely, 1) Good Governance, 2) Open System for Organization or Transparency, and 3) Good Citizens. At the same time, the SAO of Hua Ngom has 4 measurements, namely, 1) the Goodness Bank under the 'Good Citizens with Participation for Transparent and Corruption-Free Community' Slogan, 2) the Committee of Good Governance, 3) the Information Center of each Village, and 4) the Declaration of Hua Ngom. In addition, it is also suggested that other LAOs should apply these measures to their administrative duties.